

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus 1.8.2026 alkaen

Sivistyslautakunta 12.05.2026 § 40
73/12.00.01.01/2025

Lailla perusopetuslain muuttamisesta (1369/2025) perusopetuslain 5 §:n 1 momenttiin on lisätty säännös perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Uuden lisäopetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Lakimuutos tulee voimaan 1.8.2026.

Perusopetuslain (1369/2025) 5 §:n 2 momentin mukaan perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä. Lisäopetus kohdentuu ulkomailla syntyneisiin ulkomaalaistaustaisiin oppilaisiin, joilla on valmistavasta opetuksesta siirtyessään kehittyvä alkeiskielitaito (A1-taso) suomen tai ruotsin kielessä. Lisäopetuksen tarve arvioidaan valmistavan opetuksen loppuvaiheessa, ja arvioinnin tekee valmistavan opetuksen opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Perusopetuslain 46 §:n 3 momentin mukaan lisäopetusta ei järjestetä oppilaalle, jonka velvollisuus suorittaa perusopetusta on päättynyt.

Lisäopetuksen piirissä oleva oppilas on perusopetuksen oppilas ja kuuluu perusopetuslain mukaisten oppilaan oikeuksien ja velvollisuuksien piiriin. Lisäopetusta järjestetään enintään yhden lukuvuoden ajan. Opetusta voidaan antaa samanaikais- tai yhteisopetuksena, pienemmässä opetusryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena perusopetuksen yhteydessä. Opetuksen järjestäjä päättää opetusjärjestelyistä.

Lailla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1370/2025) rahoituslakiin on lisätty säännökset perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen myönnettävästä erillisestä rahoituslisästä. Rahoitus on 100-prosenttista valtionrahoitusta. Siirtymäaikana 1.8.–31.12.2026 ja vuonna 2027 rahoituksen myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäjä on tehnyt päätöksen lisäopetuksen järjestämisestä ja lisäksi opetuksen järjestäjällä on KOSKI-tietovarannon tiedoissa läsnäolevia perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita, 20.9.2025 ja/tai 20.9.2026, joiden määrää käytetään siirtymäaikana lisäopetuksen rahoituksen laskennassa suoritettuna. Opetushallitus on lähettänyt opetuksen järjestäjille tätä koskevan kyselyn (Kysely opetuksen järjestäjille koskien perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämistä siirtymäaikana vuosina 2026 ja 2027). Tohmajärven kunnan osalta siirtymäajan rahoitus toteutuu ainakin syksyn 2026 osalta, koska kunta on ilmoittanut em. kustannustiedonkeruussa järjestävänsä valmistavan opetuksen lisäopetusta siirtymäaikana.

Opetushallitus on päivittänyt perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet (2015) sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) valmistavan opetuksen lisäopetuksen osalta (Opetushallituksen määräys OPH-92-2026). Tohmajärven kunnan paikallinen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma sekä perusopetuksen opetussuunnitelma tulee päivittää perusteiden mukaisesti viimeistään 1.8.2026.

Tohmajärven kunta järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta perusopetuslain 5 §:n 1 momentin nojalla. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen käyttöönotto on jatkumo tälle olemassa olevalle toiminnalle ja vahvistaa edellytyksiä tukea valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyviä oppilaita tarkoituksenmukaisesti. Lisäopetuksen järjestäminen on perusteltua erityisesti niiden oppilaiden osalta, joilla on vähän koulunkäyntitaustaa tai jotka ovat tulleet perusopetuksen piiriin sen loppuvaiheessa.

Lisäopetuksen järjestämisestä ei aiheudu Tohmajärven kunnalle omarahoitusosuutta, sillä rahoitus on täysimääräistä valtionrahoitusta. Mahdolliset henkilöstövaikutukset ratkaistaan tapauskohtaisesti opetuksen järjestämismuodon ja oppilasmäärän mukaan.

Asian valmistelija

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Seija Rosti p. 040 1054154 seija.rosti@tohmajarvi.fi

Esittelijä

sivistys- ja hyvinvointijohtaja Rosti Seija

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että:

1. Tohmajärven kunta järjestää perusopetuslain (1369/2025) 5 §:n 1 momentin mukaista perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta 1.8.2026 alkaen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville ulkomailta syntyneille ulkomaalaistaustaisille oppilaille, joilla ei ole riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä.
2. Lisäopetusta järjestetään perusopetuksen yhteydessä enintään yhden lukuvuoden ajan samanaikaisopetuksena, pienemmässä opetusryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena opetuksen järjestäjän harkinnan mukaan.

Päätös

Hyväksyttiin.
